

coanegra

Núm. 63 - Agost - Setembre 1989 - 100 Ptes.

LA CRISI TURÍSTICA

Les darreres setmanes s'ha començat a parlar de l'existència d'una crisi turística a Mallorca. Encara és un poc prest per conèixer amb exactitud com haurà anat la temporada, però pareix que no haurà estat gaire bona. Hi ha problemes per omplir els hotels, i el turisme que ve cada vegada és de més baixa qualitat. Gasta poc i embruta molt.

Els hotelers estan preocupats, i és natural, perquè cada any es creen mils de noves places hoteleres i d'apartaments; l'oferta puja continuament en quantitat, i en canvi cada vegada costa més atreure el turisme europeu cap a la nostra illa. Andalusia, País Valencià, Catalunya, Marroc, Canàries, Tunísia, Turquia, Grècia, el sud de França, Itàlia.... també han tengut un creixement turístic espectacular els darrers anys. La competència dins els mercats turístics ha augmentat molt, i les campanyes de promoció de les Illes Balears no han sabut o no han pogut contrarestar la tendència dels turistes europeus a anar a altres llocs.

Es veia venir, perquè no pot ésser d'altra manera. Augmentar en cents de mils les places hoteleres ha de dur a un punt desastrós. No sols per l'excés d'oferta, sinó perquè la construcció i encimentament de tot el litoral i dels paisatges més bells, degrada profundament l'entorn i converteix les illes en una mercaderia barata, de poca categoria, que sols ofereix ciment, aigües contaminades i sol.

Si sobren places ens podem demanar: ¿Perquè no s'ha aturat a temps aquest creixement turístic? ¿Perquè no s'han salvat de la urbanització les àrees naturals no degradades i s'han millorat els serveis a les àrees massa saturades? Aquesta és la gran pregunta que hauríem de fer als Cañellas, Sáiz, Albertí, etc., que ens han duit a aquesta situació.

No s'ha volgut posar límits a l'especulació urbanística i al creixement de l'activitat constructora. Gran part de la costa ha estat urbanitzada, i els trossos que queden estan greument amenaçats: la Badia de Pollença per la urbanització de Can Cullerassa i la zona del Port; Formentor; la Badia d'Alcúdia amb els grans projectes d'Alcanada, Son Real i Sa Canova; la Colònia de Sant Pere amb els projectes de Cala Mata; la costa de Manacor, amb els projectes de Cala Varques, i Cales de

Mallorca; Mondragó, Capocorb; Cala Tuent; Camp de Mar; Sant Telm; Valldemossa; Deià...

I en haver omplert la costa s'ha començat a cercar la urbanització de l'interior: a través de les declaracions d'interès social, els camps de golf, l'agroturisme, i fins i tot els projectes de construir autèntiques ciutats d'estrangers dins l'interior de Mallorca. Es presenten aquests projectes com els salvadors d'uns pobles agrícoles que tenen una economia deprimida, i prometen la creació de moltes vegades de capitals estrangers, que se serveixen de noms mallorquins per tramitar i fer aprovar les urbanitzacions, i que no tenen problemes per dedicar els doblers que siguin necessaris a assegurar els suports polítics i dels mitjans de comunicació. Creuen que tothom té un preu, i actuen sense manies.

No hi ha cap redol de Mallorca, no hi ha pràcticament cap possessió, cap pam de costa, que no tengui projectes o que no se n'estiguin preparant. Es compren les finques a preus de sòl rústic, -els pagesos, vells i desanimats davant el futur de l'agricultura, venen aviat-, es transformen en urbanitzables, i en l'operació s'obtenen guanys de cents de milions.

El negoci és en el procés especulatiu, i en la construcció, si després els hotels queden buits ja és un altre problema, que no els importa massa. Per això s'està preconitzant una urbanització més d'apartaments i de segones residències que no l'estrictament hotelera, una urbanització extensiva amb la corresponent oferta complementària (golf, ports esportius, zones esportives...).

Al final uns pocs senyors s'hauran enriquit de l'especulació urbanística i ens quedarà una terra arrassada, plena de brutor i asfalt, una Mallorca lletja, desfeta, estranya, pobra i sense futur.

Ja s'ha fet molt de mal, però encara hi ha molt per salvar, i no sols se'n beneficiarà el paisatge i la natura, sinó fins i tot l'economia turística mallorquina, i per tant el nostre nivell de vida. S'ha de dir prou a més destruccions d'àrees naturals, s'ha de dir prou a més places turístiques, i s'ha de dir prou a més urbanitzacions.

BOUTIQUE

NOVA GENT

SANTA MARIA

CADA DUES SETMANES, RENOVACIÓ D'EXISTÈNCIES

DISSABTES HORABAIXA OBERT

Bernat de Santa Eugènia, 87 - Tel. 62 01 33

CANVI A COANEGRA

Com es va poder apreciar a l'anterior número, l'equip de redacció d'aquesta revista decidí canviar el disseny intern de les pàgines (capçaleres, tamany i tipus de lletra diferent, etc.) i millorar la qualitat del paper. Mesures que han resultat encertades, ja que Coanegra ha millorat la qualitat d'imatge i impressió, fet que va orientat a oferir un millor servei als lectors.

Cal dir, que el número passat era el 62 i no el 63 —que equivocadament figurava a la portada—, el 63 és el que estau llegint. Demanam disculpes per l'error.

D'altra banda i per modificar la data de sortida de la revista al carrer, decidirem que hi hauria un número juny - juliol (l'anterior) i un número agost-setembre (aquest) que permetran que el proper número surti la primera setmana de mes. Així, canviem de sortir la darrera setmana de més per la primera. Per tant, després del descans estival, retornarem al carrer aproximadament el 2 d'octubre. Aquest ajustament de la periodicitat, no suposa cap canvi pels nostres subscriptors.

Bon estiu '89!

L'edacció

S'ARC

F O T O G R A F I A

Miquel Rosselló Amengual Pl. Hostals, 22 Tel. 14 01 05

FESTES

FESTES PATRONALS FOTOCOPIADES?

MOLTA DE GENT A LES COMÈDIES I AL CICLISME

Com ja és tradicional, les festes patronals de Santa Margalida es caracteritzen per la gratuïtat dels actes -sols es pagaren 500 pts per la comèdia de Xesc Forteza i 300 per la del Grup S'Escolta-, el pressupost reduït -no sembla que s'ultrapassàs gaire el milió de despeses-, i el localisme -la majoria d'actuacions eren de grups del poble-, i per últim, la repetició, és a dir, pràcticament aquestes festes no són diferenciables de les de l'any passat, basta comparar el programa del 88 amb el del 89 per a comprovar que el programa de festes gairebé és una fotocòpia del de l'any anterior.

ESCAPULONS

GUILLEM COLOMAR

CADA DIUMENGE A SA PLAÇA

FONER

**MINYÓ
INFANT
ESPORT**

Plaça dels Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMÍ

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

El fet de que actuïn grups del poble és un fet a destacar i enormament positiu, però alhora és una reiteració any rera any, cal combinar-lo -pertura- amb l'actuació de grups de fora. Així a més de veure el grup local, es podria gaudir de la presència novedosa de grups de fora -això sí, suposa incrementar el pressupost destinat a les festes patronals-. També cal destacar la presència sobre l'entramat del baile a tres actes: Banda, Ball e bot i Ball «Folklórico-Español», en els quals agraija la feina feta i als dos darrers s'entregaren medalletes i plaques a tots els nins. Segurament que el fet del discursos i més regalets res tenen a veure amb instrumentació política dels actes i molt menys en promoció/propaganda de l'actual equip de govern municipal. Cal remarcar que quan actuà Coanegra i S'Escoleta no hi hagué discurs.

Els actes amb més èxit de participació foren les Comèdies, -unes 800 persones a la de Xesc Forteza i semblant número a les de l'Escoleta, hi ha rumors de què al dia de Xesc mancaren cadires que ràpidament s'anaren a cercar i que el mateix passà a S'Escoleta, però sorprenentment no s'anaren a buscar. REcollim el rumor com a fet anecdòtic. D'altra banda les carreres ciclistes organitzades pel CUC-Santa Maria foren un èxit de participació, com de gent acumulada a ambdues parts de la carretera per fer el seguiment de la carrera, el CUC ha tingut un considerable dèficit per l'organització, d'aquest important esdeveniment esportiu, i esperen que l'Ajuntament se'n faci càrrec, al manco l'espectacle i l'expectació a la Carretera ho valen bé.

Als demés actes nocturns, banda, ball de bot i ball espanyol hi anà bastanta gent, majoritàriament major, de tercera edat o infants, si bé als diversos actes hi havia un ample contingent de gent que eren familiars dels nombrosos infants o persones que actuaven. Fins i tot, recollim, que certes persones sols esperaven l'actuació del conegut o parent, per des-

prés, tot d'una partir cap a casa i no gaudir dels altres, tot un símptoma de manca de respecte.

Alguns tòpics -també repetitius-, són la inexistència de cap festa infantil, i molt menys un acte pels joves. Sens dubte, aquests són els eterns desterrats del poble, i no val a dir l'argument d'un regidor del PP «no importen berbenes, tanmateix els joves no hi van... o queden pels bars de la carretera». El que és evident és que no s'organitza res pel jovent, ni res que estiri al jovent, com que no en sap que fer, en lloc de demanar l'opinió, és més fàcil comptar amb ells. D'altra banda el programa era més un fulletó de propaganda que un resum dels actes, no sembla justificable que pel pressupost de les festes -tan magre- era necessari recol·lectar en publicitat prop d'unes 600.000-800.000 pts. llavors diverses entitats volen organitzar algun acte i les cases comercials diven -i amb prou raó- que ja han pagat i llavors l'Ajuntament col·labora en unes mil de pessetes.

Cal pressuposar -a hores d'ara- la total i nul·la incapacitat de l'equip de govern de poder informar amb claretat de les entrades i sortides de les festes: pesseta a pesseta. Com diuen en mallorquí «on no n'hi ha que ni cerquin». Incapacitat que si parlem de les despeses de la fira és gairebé massissa. No cal preguntar-se més, són del tot incapaces de posar en clar les despeses, i molt més incapaces d'informar detall per detall al poble.

Possiblement aquesta incapacitat sia extensiva a no poder organitzar unes festes patronals més originals i més dignes, renovant d'any en any, fent actes per TOTES LES EDATS -i no sols per la infància, la maduresa i la tercera edat-, combinants els grups locals amb els forans. Malgrat el caràcter de fotocòpia de les festes, hi hagué un relatiu ambient de festes: És evident que a Santa Maria, per la fira i les festes la gent surt a voltejar i assisteix a alguns actes.

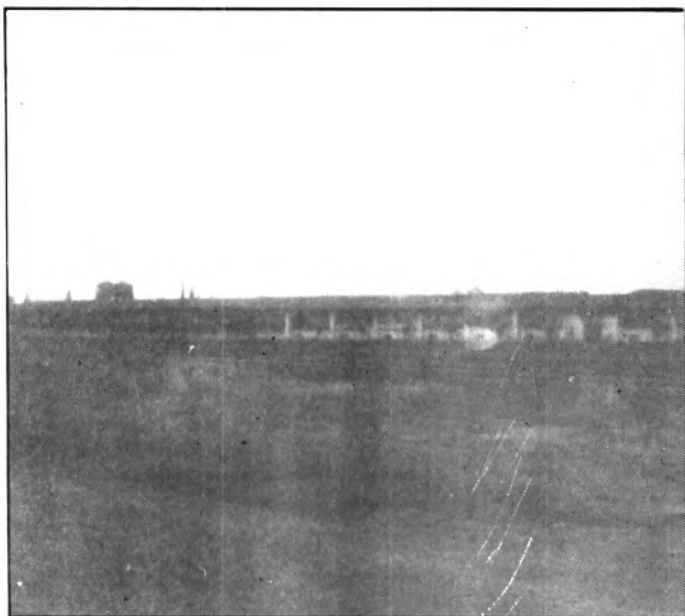
AUTÈNTICA SOBRASSADA MALLORQUINA

C/. Bernat de Sta. Eudègia, 104
carretera Palma - Inca
Santa Maria del Camí
07320 - MALLORCA
Tel. 62 01 44

EN POQUES PARAULES

TROBADA DE CAPS DE POLICIA MUNICIPAL

El dia 29 de juliol es celebrà una trobada de caps de policia municipal de pobles a Palma, organitzada per la Conselleria Adjunta a la Presidència del Govern Balear. De Santa Maria hi assistiren el Batle Josep Estarelles i el Policia Miquel Joan. L'objectiu es establir canals de comunicació entre els diferents policies locals, l'unificació i a la llarga la formació i reciclatge continuu dels municipals dels diferent pobles.

INCENDI

Una matinada de juliol, devers les cinc, es va produir un incendi a les granges de Son Monsterrat. El foc va destruir en poc temps tota una nau, que es trobava buida de polls per sort. Així i tot els danys materials varen esser molt considerables (probablement per damunt del quinze milions de pessetes), ja que es tractava d'una nau amb les instal·lacions total-

ment noves, que nimés havien estat utilitzades una vegada. Per altra banda, les causes de l'incendi no han estat encara aclarides.

VIATGE

Els passats dies 24 i 25 de juny els al·lots de l'escola de dibuix de na Maria Alomar, així com alguns familiars dels alumnes, varen tenir ocasió de conèixer l'illa veïna d'Eivissa, durant un breu viatge que va esser per tots una experiència divertida.

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS:

Antoni Amengual Sastre (30-6-89)
Sebastià Pastor Aloy (21-7-89)
Albert Dolç Martorell (24-7-89)

DEFUNCIONS:

Jaume Dolç Dolç (6-10-1.910 — 28-6-89)
Leandro Rodríguez Rodríguez (27-2-1.901 — 29-6-89)
Antònia Aina Coll Taberner (10-8-1.897 — 29-6-89)
Antònia Amengual Dolç (22-5-1.911 — 3-7-89)
Francisco Muñoz Oliva (8-12-1.899 — 12-7-89)
Joan Vich Mesquida (11-12-1.923 — 18-7-89)

MATRIMONIS:

Enric Degollada Moré i Catalina Ripoll Capó (1-7-89)
Saturnino López Nicolau i Catalina Mas Tur (8-7-89)
Angel Oses Zurbano i Margalida Salvà Verd (22-7-89)
Montserrat Canyelles Parets i Maria Comas Fullana (22-7-89)

Font: Registre Civil, 1 d'agost

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

NOUS COMERÇOS

La vida comercial a Santa Maria sempre és canviant, sempre hi ha novetats, i una tendència -iniciada fa uns 3 anys- d'increment dels petits negocis. Malgrat ja faci alguns mesos, recollim el rumor i els fets d'obres de millora a Sa Sínia, on sembla que hi faran un restaurant o una pizzeria: a Can Conrado, on s'estan fent obres a les bòvedes, on hi havia la tenda de pell i la degustació de licors, on s'inaugurarà un restaurant -no sabem que passarà amb el museu guardant l'estil arquitectònic de l'edifici -no oblidem que és un monument històric-artístic-; i un bar a l'edifici nou de devora Can Mort -que per l'avançat de les obres sembla que s'inaugurarà prest.

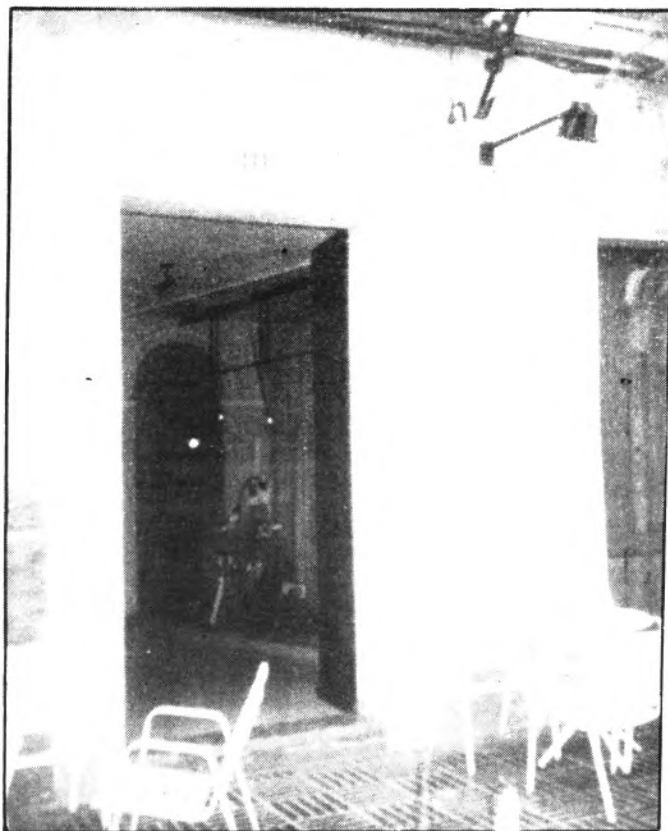
De tota manera dos locals ja han obert les portes, S'Arc i Clínica Dental.

S'ARC, FOTOGRAFIA

El jove santamarier Miquel Rosselló Amengual recentment ha inaugurat un local de fotografia, amb un bon gust en el disseny d'exterior com d'interior. Miquel es vol dedicar a la fotografia artística i publicitària i alhora ofereix la gamma de foto-reportatge, revelats, etc. Amb aquests, ja són tres els locals de fotografia al poble.

CLÍNICA DENTAL

Sembla que uns metges de ciutat han obert una clínica dental o consulta de dentista al primer pis de l'edifici nou de devora Can Mort. Amb aquest consultori ja seran dues les possibilitats d'escollir dentista. El metge dentista és l'Italo-Argentí Guillermo Piccoto.

SA GERRERIA

CERÀMICA SERRA

Carretera d'Inca
Tel. 62 01 71

passatemps

articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

AUTOPISTA: COMENÇÀ EL PROCÉS D'EXPROPIACIÓ

A principis del passat més de juliol va tenir lloc a la Casa de la Vila de Santa Maria, així com dels altres municipis afectats pel tram segon de l'Autovia Central, l'aixecament de les actes prèvies a l'ocupació de les finques afectades per l'obra. Aquesta ocupació va esser declarada urgent pel Consell de Govern de la Comunitat Autònoma el passat mes d'abril, fet que va aixecar fortes protestes entre els afectats de l'Associació d'Amics del Raiguer.

A l'acta prèvia de cada finca, signada pel corresponent propietari, per l'Ajuntament i per l'Administració; es fa constar el nom del propietari, i de l'arrendatari si n'hi ha, el destí de la finca, l'extensió total i l'extensió afectada per l'ocupació, així com les manifestacions que el propietari consideri oportú fer constar. Segons declaracions dels funcionaris encarregats l'expedient sorgit a rel de les actes prèvies són oberts, susceptibles de modificació a qualsevol moment, en cas que el propietari constataï mancances o errors que poguessin perjudicar els seus interessos.

D'aquesta manera, els propietaris afectats per l'autovia ja poden saber amb tota exactitud fins a quin punt, metre per metre, les seves finques seran objecte d'expropiació i mutilació. Fins ara això no havia estat possible, ja que després de les darreres modificacions efectuades el projecte no havia passat pel procés d'exposició pública. Això en opinió de l'Associació d'Amics del Raiguer ha deixat en clara indefensió a totes aquelles persones afectades per les variacions respecte al traçat previst anteriorment. De la mateixa manera, aquesta Associació es va declarar totalment en contra del procediment d'urgència utilitzat per a l'expropiació: «sistema introduït per llei l'any 1939, en ple sorgiment de l'estat autoritari, i que malgrat el seu rigorós caràcter excepcional i motivat, és utilitzat per la Conselleria d'Obres Públiques sense més motivació que la indefensió, privació de garanties i drets als administrats (...) en un clar frau dels vigents principis constitucionals», per dir-ho en les pròpies paraules dels Amics del Raiguer.

Mateu Vich

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETs - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

Telèfon 46 52 11

PALMA DE MALLORCA

FORN NOU

PASTISSERIA

Marques de Fontsa, 11
SANTA MARIA

Tel. 14 01 44

Joan i Maria

PERRUQUERS

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

MAGATZEM DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

JOAQUIN ESTESO

CARRER DE L'ESGLÉSIA

PERE CALAFAT OBTINGUÉ EL PREMI PERIODÍSTIC

El company de l'equip de redacció Pere Calafat Vich obtingué el premi periodístic Premis Forana i la menció d'honor de la convocatòria sisena -any 88/89- que anualment atorga l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca amb el patrocini de la caixa de balears «Sa Nostra».

L'acte d'entrega dels premis fou al Restaurant Sa Cova de Sant Joan, en el transcurs d'un sopar celebrat el dissabte dia 8 de juliol. El jurat dels premis estava compost per l'escriptor i articulista d'Última Hora, Antoni Serra Bauçà, pel Director de Ràdio Nacional a les Balears, Sebastià Verd Crespí, i pel Director del diari «El Dia 16», Tomàs Bordoy Mora.

Pere Calafat obtingué el premi per la sèrie d'entrevistes titulada «Jove a Jove» que durant una vintena de números eren una secció fixa de Coanegra -bastant seguida pel jovent-, i alhora obtingué la menció d'honor: una escultura de Joan Sarrasate. Els altres premiats foren per l'article «Lenta pèrdua del nostre patrimoni arquitectònic i urbanístic» de la revista Mel i Sucre de Sant Joan, i a una sèrie d'articles de cultura popular de la revista Pòrtula de Marratxí. Els premis consisteixen en una dotació en metàl·lic i un diploma acreditatiu del premi.

Coanegra s'estrena, doncs, de mans de Pere Calafat en la galeria de Premiats de la Premsa Forana. L'any vinent es publicaran els articles premiats en una edició realitzada per l'Associació.

El nostre company de l'equip de redacció, en el moment de recollir el premi

GLOSATS DE RAFEL ESTARELLES

L'AJUNTAMENT EDITÀ UN RECURR I ES PRESENTÀ A LES FESTES

El passat dissabte dia 15 de juliol, en el marc de les festes patronals de Santa Margalida i a la casa de la vila, en Rafel Estarelles Ordines presentà públicament un recull de les seves gloses, comptant amb el premi de l'historiador Josep Capó, que contà algunes gloses antigues i l'acte proseguí per la lectura de Rafel d'algunes de les seves gloses.

En Rafel Estarelles, santamarià nascut el 1943, glosador de vocació i quan el temps li ho permet, ha vist editat un opuscle amb una selecció de 25 dels seus glosats, comptat amb el patrocini de l'Ajuntament pel que fa a l'edició.

Rafel ens presenta un recull variat de glosats, i que pel que sembla agrupen obres des de 1966 al 1989, doncs prop de 23 anys de dedicació a l'art, de confeir rimadament versos i estrofes. La majoria són referents a esdeveniments locals: festes, eleccions, etc., o dedicades a persones. Unes deu d'aquestes han estat publicades a Coanegra, cal recordar que Rafel adesiara col·labora amb la revista enviant-nos alguns glosats.

Rafel glosa quan el temps diari li fa una estoneta, i com s'ha dit li agrada reflectir des del seu punt de vista diversos fets del poble, que al llarg del temps ja són història. A més a més, sol participar a trobades i sopars de glosadors organitzats per diferents grups d'aficionats mallorquins.

El recull és a més important pel que significa de recollir als glosadors, persones que van desapareguent, i a més dignifica el glosat, un art popular que a través del recull queden preservats per a futures generacions.

En quan a l'edició, cal dir que és un poc anticuada, poc atractiva i de disseny de portada inexistent, de difícil lectura -per la diminuta lletra d'alguns glosats- i que també s'hauria d'haver cuidat més la correcció de proves -ortogràfiques-. Tret d'aquestes petites matizacions, s'ha de remarcar la importància per Rafel del recull com pels glosadors en general. Caldria també i en properes edicions datar els glosats per poder entendre'ls més i constatar l'evolució -sempre positiva de l'autor.

CASA DE LA VILA

APROVAT EL POLÍGON A SON LLÜT

Les Normes Subsidiàries, és a dir la planificació del creixement urbanístic de Santa Maria, tornaran esser modificades, aquesta vegada de manera molt important. Com és sabut les Normes ja varen esser incompatibles, pocs dies després d'haver estat aprovades, a la urbanització de Can Recolat, que no es va ajustar a la planificació prevista. Més tard s'han creat nous urbanitzables per a un complex comercial (davant Son Dolç) i una espècie de centre religiós (Can Moranta). Ara l'Ajuntament ha acordat iniciar la tramitació de la modificació de les Normes Subsidiàries de Planejament Urbanístic, per tal de crear un Polígon Industrial i de Serveis a la zona de Son Llaüt.

En el ple del 13 de juliol la corporació municipal, gràcies als vots dels sis regidors del PP, els regidors del PSM i el PSOE votaren en contra, va acceptar la proposta presentada per Promotora Polígon Santa Maria S.A. amb la finalitat de crear una zona industrial i de serveis d'unes 17,5 Ha. a Son Llaüt, a la carretera d'Inca, entre Santa Maria i Consell.

Fa uns mesos ja va aparèixer en aquesta finca un cartell que anunciava un Polígon Industrial, amb la lògica sorpresa per a totes les persones que sabien que aquella era una zona rústica. Es veu que els promotors havien passat l'arada davant el bou d'annunciar el polígon, abans d'existir cap acord municipal. Per tant es va tornar produir una política de fets consumats: quan l'Ajuntament va acordar el 13 de juliol començar a tramitar la modificació de les Normes, ja s'havien començat les gestions per a vendre les parcel·les.

Les Normes preveien una zona de serveis i industrial a Ca n'Andria, però en el parer dels promotors del nou polígon la zona no és apropiada. Aquesta és també, ara l'opinió de l'equip de govern. D'aquesta manera, mig any després de l'aprovació definitiva de les Normes Subsidiàries, i després d'una llarguíssima tramitació de vuit anys, es pot dir que el planejament urbanístic ha estat substituït per una onada d'iniciatives diverses que han capgirat el sentit de la planificació inicial.

El promotors, entre els quals hi ha en Miquel Prets i en Sebastià Cañellas, han presentat un projecte realitzat per Joan Sera Vich (home que ha treballat molt a Marratxí i molt lligat al batle Guillem Vidal), i un curiós estudi d'Avaluació de l'Impacte Ambiental, signat pel manacorí Bernadí Gelabert, curiós perquè ens informa que hi ha ametllers, pruneres, i «malas hierbas», i que el valor paisatgístic i ambiental de la finca és baix, utilitzant les dades més insòlites i absurdes.

Els promotors, dels quals el regidor Vicenç Santandreu n'és un decidit defensor, fonamenten la seva proposta en la necessitat de disposar de sòl industrial, per tal de complementar l'oferta de Ciutat i Marratxí. La possibilitat de generar 300 ò 400 llocs de treball, és un argument a favor del nou polígon, que es presenta con un dinamitzador econòmic, que a més a més, pot reportar uns bons ingressos a l'Ajuntament. També es diu que el Polígon pot evitar que, amb la construcció de l'autopista, Santa Maria es converteixi en un «poble dormitori».

Centre de reconeixement
mèdic psicològic
per a permissos de conduir
i llicències d'armes

DIMARTS I DIVENDRES DE 20 A 21 HORES

Recordi que ha de dur: - D.N.I.
- 1 fotografia
- lents correctores, si n'usa

Plaça Caidos, 3

Tel. 62 04 15

LLORENÇ SANS

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.ª
Telèfon 24 68 74
Palma de Mallorca

Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions
Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

Carrer Casasnovas, 21
Telèfon 62 06 02
Santa Maria del Camí

Pareix que els promotors volen arribar a un acord amb l'Ajuntament, a través del qual, les cases de Son Llaüt passarien a ésser propietat municipal.

Tant el PSM com el PSOE expressaren que s'estava saltant la normativa urbanística, i que la decisió de crear un nou polígon s'havia de prendre després d'estudiar totes les possibilitats, i de veure si la zona prevista a les normes no era realitzable. En l'opinió dels regidors del PSM i el PSOE la urgència de realització d'aquest polígon contrasta amb el desinterès que sempre haiva manifestat la majoria del PP per crear sòl industrial, i que l'ajuntament no pot quedar supeditat a totes les iniciatives que venguin de fora, modificant i canviant l'ordenament urbanístic a cada punt, sense tenir la seva pròpia visió de l'urbanisme.

La majoria municipal considerarà que la ubicació de Son Llaüt és òptima, que cobreix molt bé les demanes de sòl industrial del municipi, i que és una bona iniciativa que beneficiarà econòmicament el poble.

El regidor Vicenç Santandreu va expressar que l'anterior ubicació de la zona industrial havia estat una «imposició» dels tècnics, causant -com és normal- la sorpresa de tothom, ja que no és lògic que un ajuntament accepti, a unes Normes, imposicions de ningú.

Ara després d'una exposició pública de 30 dies, s'iniciarà la tramitació de la modificació de les Normes per a classificar com a sòl d'ús industrial i de serveis Son Llaüt.

ELS POLÍGONS INDUSTRIALS

Els darrers temps per molts de llocs de Mallorca s'estan creant Polígons Industrials (Inca, Manacor, Marratxí...). Es tracta en general de fer possible una oferta de sòl per a les indústries, i de procedir a la urbanització d'uns terrenys, que dotats d'aigua, vials, clavegueram, electricitat i altres serveis, puguin ésser adequats.

En existir un polígon és obligatori que totes les noves indústries s'hi hagin d'instal·lar, essent il·legal la seva ubicació en el cas urbà.

Cal tenir en compte que els promotors no sols han de construir tota la infraestructura (depuradora inclosa), sinó que han de cedir els terrenys per a servicis i zones verdes, a més d'haver de cedir el 10 % de l'aprofitament mig, és a dir, del terreny finalment urbanitzable (descomptant zones verdes, terrenys per a servicis, etc.), a l'Ajuntament.

Evidentment l'Ajuntament en classificar com a sòl urbanitzable uns terrenys rústics fa un enorme favor als promotors, ja que aquests es troben que han comprat unes finques a baix preu (preu de rústica) i ara el valor s'ha multiplicat enormement, sobretot tenint en compte els elevadíssims preus dels terrenys industrials a Ciutat i a Marratxí. És per això que en

Les cases de Llaüt podrien passar a ser propietat municipal, però, això sí, envoltades de naus industrials

aquests casos els Ajuntaments solen demanar unes contrapartides que l'Ajuntament exigirà. Cal tenir en compte que un cop executada l'obra, l'Ajuntament s'haurà de fer càrrec del manteniment del polígon (vials, electricitat, aigua...).

Per tant si no es tenen en compte una sèrie de coses el polígon pot ésser per l'ajuntament un negoci ruïnós començant per la tramitació de la modificació d'unes Normes (minutades d'arquitectes, anuncis...), que ja varen costar bastant de milions al poble.

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

qualitat balear s.l.

**DISTRIBUIM ELS LICORS DE SANTA MARIA
I ELS VINS DE BINISSALEM**

Rei Sanxo, 3

Tels. 14 00 17 - 62 01 66

José L. Ferrer
FRANJA ROJA SA

Canellas
DESTILERIAS DE SANTA MARIA

CONFECCIONS

VICÉ

MODA JOVE

CRÒNICA IMAGINÀRIA D'UN POLÍGON INDUSTRIAL

1er dia.- Unes persones es reuneixen i decideixen crear una societat promotora d'un polígon industrial al poble «C», sobretot degut a que la Ciutat «A» el preu dels solars industrials es elevadíssim, i al poble «B» de 20.000 habitants i al poble «D» de 10.000 habitants ambdós amb polígons industrials on els solars estan tots venuts i sofreixen un increment continuu de preu. Això se'n diu especulació. Doncs, dits senyors veuen la possibilitat d'especular amb la terra.

-2^{on} dia.- Dites persones fan voltes pel poble «C» i cerquen l'emplaçament més idoni pel projecte de polígon, possiblement els assessori algun tècnic.

3er dia.- Dites persones visiten als propietaris dels terrenys elegits -són d'herbes i d'ametlers- i tantejen la possible adquisició i els preus demandats.

4^è dia.- Prèvies reunions, es fa una opció de compra als propietaris dels terrenys esmentats, segurament serà un 50 % més del preu de la terra, aquesta està qualificada com a rústica i d'us agrícola, es paga preu de sòl agrícola. Posem que es paga el metre quadrat a 350 pts, és a dir una hectària uns 3.500.000 pts.

5^è dia.- Es formalitza document de l'opció de compra.

6^è dia.- S'encarreguen els estudis tècnics del projecte del polígon industrial i dels serveis, a arquitectes, enginyers, es fa un estudi econòmic i d'impacte ambiental.

7^è dia.- Les persones promotores tenen diversos contactes amb els regidors que tenen el govern de l'Ajuntament del poble i per tantejar la seva opinió, motivar-los, possiblement oferir participació i fins i tot i utilitzant el llenguatge dels especuladors- untar-los i passar-los el «sobre». Normalment es fa acompanyat de bons sopars a restaurants.

8^è dia.- Aparaulat el sí de la majoria municipal al projecte, es presenta instància adreçada al batle sol·licitant la modificació de les Normes de planificació urbanística i presentant el projecte -argumentat- el polígon. És a dir, la instància sol·licita que el que eren qualificats com a terrenys rústics -d'us agrícola- passin a ser urbanitzables -d'us industrial i de serveis-, aquest canvi suposa dispar cap amunt el preu del metre quadrat.

9^è dia.- Nous contactes amb els regidors.

10^è dia.- El batle inclou a l'ordre del dia del proper plenari de l'Ajuntament la instància i el projecte.

11^è dia.- Es realitza el plenari, la majoria municipal vota a favor, i l'oposició en contra: argumenta que es l'Ajuntament qui ha de decidir on convé situar el polígon. La majoria està a favor de la iniciativa privada. Cal dir que les normes de Planificació urbanística preveïen una zona de serveis que llavors semblà inadequada, però no és modificà.

12^è dia.- El preu del metre quadrat dels terrenys abans agrícoles es dispara. Es pot quintuplicar: posem unes 1.600 pts. Aquest preu encara és teòric, car el projecte encara no és firme.

13^è dia.- Es publica al Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma i a un diari provincial, a partir del dia de la publicació s'obri un plaç de 30 dies per presentar al·legacions al canvi de qualificació dels terrenys, i de presentar altres alternatives i suggerències.

14^è dia.- Segurament sense gaire al·legacions, el Plenari aprovà definitivament la decisió presa el 8^è dia.

15^è dia.- La Comissió Provincial d'Urbanisme estudia el cas i segurament donà el vist i plau:

16^è dia.- Possiblement la operació es faci entre el dia 13 i 15: és realitzen les compres dels terrenys segons els preus de l'opció de compra, presumiblement hi hagi algun regalet. Possiblement es faci real la passada del «sobre».

17^è dia.- El preu del metre quadrat potser ja de 4.000 pts.

18^è dia i successius.- Es fan les obres de pavimentació de carrers, parcelació, enllumenat, xarxat d'aigües, zones verdes, es prepara un 10 % de zona útil per l'Ajuntament, etc.

Es posen a la venda els primers solars. El preu del metre quadrat ja es pot situar a les 5.000 pts i anar pujant segons la demanda. Molta de gent comprar solars s'hi instal·len indústries o serveis.

Any vista.- Hi ha un continuu moviment de compra-venda de solars, els preus segueixen pujant, així i tot potser que un 50 % dels terrenys estiguin sense indústries.

Nota.- Aquesta crònica imaginària en base a uns dies ordenats no vol dir que entre dia i dia sols passin 24 hores, normalment passen varis dies, setmanes o pentura mesos. També l'ordenació dels dies també potser diferent.

Els promotors de tot polígon industrial persegueixen l'especulació dels terrenys -la motivació del creixement industrial i de dotació de serveis en un segon terme-, cal entendre que si els paguen 350 el metre quadrat -ben pagat a preu de rústica- i pel fet del canvi de classificació a urbanitzable i les feines de preparació pel polígon -que suposen unes despeses- aquest metre quadrat se situa de 5.000 pts. per amunt. És clar que els números canten, l'operació d'especulació ha estat un èxit rotund i els guanys en pessetes sucossíssim.

Serveis d'investigació de l'especulació.- (Segurament a aquesta crònica hi ha alguns errors jurídics, de terminologia tècnica i administrativa. Cal llegir-lo com el que és com una crònica imaginària, que és aproximadament real).

RENAULT

MARTI CANYELLES FERRANDO

SERVEI OFICIAL
C/ Bernat de Sta. Eugènia, 71
Tel. 62 06 74
SANTA MARIA DEL CAMÍ

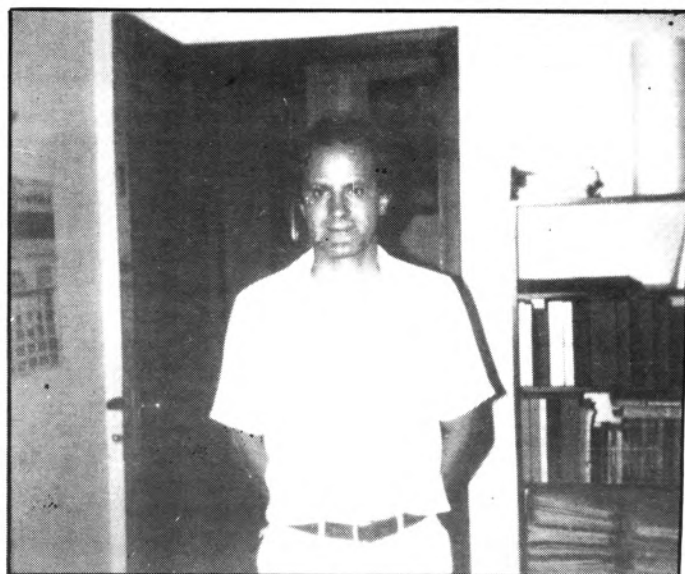
CANVIS DE PERSONAL

Aquest mes calorós de juliol, ha estat un període de canvis a les oficines de l'Ajuntament i alhora de noves incorporacions: canvi de secretari, i les places fixes d'auxiliar administratiu i d'auxiliar de policia municipal.

- El Secretari de l'Ajuntament, en Francisco Martorell Masot, llicenciat en dret, de 40 anys, deixa el poble per anar-se'n a l'Ajuntament d'Esporles. Francisco duia a Santa Maria prop de 9 anys, i a l'hora de partir li ha sabut greu. Encara ve els dimarts i dijous a la Casa de la Vila unes hores, fins que s'incorpori la nova secretària que serà na Lurdes Dolç, de família santamariera.

- L'auxiliar administrativa nova és la santamariera Rebeca de los Rios, jove de 20 anys, que ja havia fet substitucions a l'Ajuntament, i ha treballat també a l'Ajuntament de Palma, s'incorporà el dia 1 d'Agost.

- L'auxiliar de Policia Municipal nou és en Gabriel Cabot Colom, santamarier de 27 anys. Amb ell seran 3 els policies municipals de la Casa de la Vila. S'incorporà el dia 1 d'agost.

En Francesc Massot ha deixat de ser el secretari del nostre Ajuntament. Ara el podeu trobar a Esporles

En Gabriel Cabot i Colom és el nou policia municipal

Na Rebeca de los Rios torna fer feina a les oficines de la Casa de la Vila

VIVERS
SANTA
MARIA

SAT 7117

PERRUQUERIA D'HOMES

CA'N MOREI

Paborde Jaume, 13

CAN MORAGUES ES CONVERTIRÀ EN UN HOTEL

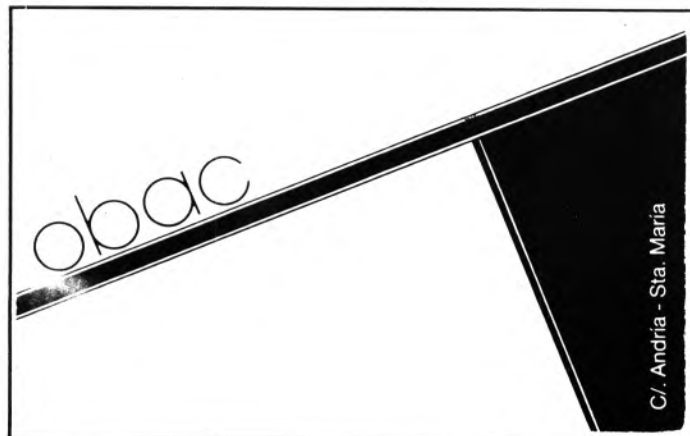

És ben possible que aviat les cases de Can Moragues, devora S'Arboçar, siguin convertides en un hotel. Es tractarà d'un establiment de tres estrelles, per a 30 places (15 habitacions dobles).

El pressupost de l'obra és de 27.484.312 ptes., i el promotor és el britànic Vivian michael Gerald Read. En aquest cas per a transformar Can Moragues en un hotel és necessària la seva declaració d'Interès Social, per a la qual cosa el Sr. Read ha argumentat que l'hotel contribuirà a evitar que la gent del poble se'n vagi, trobant més feina en el propi terme; que beneficiarà l'activitat econòmica d'empreses i comerços; que fomentarà un turisme de qualitat i augmentarà els recursos de l'Ajuntament.

Per unanimitat, i vist l'informe de la Comissió del Patrimoni Històrico-Artístic, es va considerar que el projecte no alterava l'aspecte exterior de les cases, si bé era necessària una supervisió de les obres, ja que aquestes ja estan iniciades, i l'Ajuntament va informar positivament la instal·lació d'un hotel a Can Moragues.

Amb aquest fet el turisme rural arriba al nostre poble, pareix que de moment amb un hotel que alterarà poc l'entorn, però donada la manca d'eficàcia del control urbanístic municipal tampoc no es pot assegurar que les obres s'ajustin finalment al projecte inicial.

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes
*Moto-serra ECHO
*Moto-cultor PIVA
*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

fusteria

Bartomeu Canyelles Rubí

**TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

VINS RUBI
ELABORACIÓ PRÒPIA

Celler:
Bartomeu Simonet, 4 - Tel. 62 00 68

MIQUEL SANTANDREU: «LA GENT ESTÀ TRISTA»

En Miquel és persona popular al poble i no necessita presentació. Home inquiet, demostra tenir els ulls ben oberts a allò que passa al seu voltant. Conversador infatigable, no deixa passar l'oportunitat de manifestar les seves particulars opinions, forjades a partir d'una personalíssima visió de la vida i de la societat. Per això hem anat a veure'l, perquè ens ho expliqui. No es fa pregar i ho duu una mica preparat i tot, però li serveix de poc perquè la conversa es dispara imparablement. És un remolí d'idees que sorgeixen d'una manera un tant desordenada però fresca i espontànea.

«En el fons només hi ha dos partits: els rics i els pobres»

M'estim més fer l'entrevista en castellà perquè per parlar de segons què em surten millor les paraules.

- Però això és una cursileria...

Potsar tens raó.

- Què opines del catalanisme?

No es pot negar que descendim de catalans.

- I de les autonomies?

Són un bordell perquè el govern central no envia duros a les que no són governades pels seus.

- Mallorca?

Qui l'ha vista i qui la veu! Superpoblada. Venuda a tres pessetes el quilo. Brutor per tot. Així com la destrossen resultarà que els nostres fills i néts no es podran imaginar com era abans si no els ho mostrem en foto.

- Ets ecologista, doncs?

Sí, sóc partidari de que es respecti el territori. Per això estic en contra de l'autopista, per exemple. A Anglaterra

tenen una xarxa de carreteres semblant a la de Mallorca però ben arreglades. Si aquí s'invertís en millorar la xarxa de carreteres no faria falta construir cap autopista i no s'haurien de tudar tantes quarterades.

- Què passarà el 92?

Que tots serem pura mà d'obra al servei del capitalisme. Les multinacionals, que ja comanden més que els governs, acabaran de controlar-

ho tot. Gradualment tomarem a les dictadures, i no és que jo ho vulgui.

- Parles com un esquerà... De quin partit ets?

Del partit «panxista». No veus quina panxa que passeig? M'agrada la porcella i el bon peix.

- Així doncs, tothom està sotmés?

És clar que sí. La gent

GALERIA CA'N BRAHÓ

MARCS
QUADRES
MOTLURES

Quarter V°
Tel. 62 01 26

NIELS NORGAARD

CERÀMICA CAN BERNAT

TELÈFON 62 01 7°

C/ BARTOMEU PASQUILL 1
SANTA MARIA DEL CAMÍ

està trista, no riuen perquè no tenen un duro. Manca un sou digne per a una vida digna. Els únics que riuen són els polítics i és perquè els seus assessors d'imatge (que ens consten un ull de la cara) els fan riure per la força. Però la gent no va contenta. Em fan gràcia aquests que van amb un cotxe de tres milions i no duen ni vint duros a la butxaca i tot ho troben car... Fins i tot els banquers estan tristos.

- I per què estan tristos els banquers?

També els fan la punyeta. Ja no hi ha banquers com abans, amb una bona panxota i un puro a la boca. I endemés hi ha els escàndols de la Chavarri, la Preysler, etc, que els fan anar de caire. Les dones duen el maneig. És així des dels temps evangèlics: Sansó i Dalila, Marc Antoni i Cleopatra, Catalina de Rússia... I una altra cosa que dura des dels temps evangèlics és l'esclavatge.

- Això de la dominació i l'explotació ho tens molt clar...

Naturalment. Hi ha molts partits polítics però en el fons només n'hi ha dos: els rics i els pobres, el capital contra el treball. I el ric es menja el pobre com els «Pryca» o «Corte Inglés» es mengen els petits comerços.

- Quin remei té això?

Haurien de governar els més intel·ligents perquè com millors siguin els governants més els podrem exigir, com per exemple que facin les coses prou bé com per a no

haver-les de fer dues vegades. Opino que la «jet-set» i els verds haurien d'accedir al poder.

- Per què la «jet-set»?

Perquè és la gent rica i guapa i saben de què va el món.

- Què en penses del Mercat Comú?

Que té poc de comú i molt d'econòmic. No la veig per enlloc «l'Europa del benestar». Els pagesos de Mallorca traïts per les ametlles de Califòrnia. Què fa la C.E.E. davant això?. D'altra banda, ja ho va dir en De Gaulle: «La C.E.E. és una barca que cada vegada que n'hi puja un de nou se'n va més endins?»

- I Europa i els europeus, que et semblen?

No hi fa estar de res, per Europa. A les 10 tots ja són a jeure i l'endemà ben prest a fer feina.

- Enyores els temps d'en Franco?

No, perquè hi vaig passar fam. De tota manera, potser que fou un criminal de guerra, però va ser un gran general. Admiro la maniobra que va fer amb Hitler per no entrar a la Gran Guerra, i hem de reconèixer que no va posar el nas dins la bossa dels espanyols.

- Què et sembla el govern que hi ha ara a l'Estat Espanyol?

Que és una màquina sense frenos perquè no té oposició. M'empipa, per exemple, que donin duros a l'estranger i no es preocupin de les empreses d'aquí.

- Què faries si fossis el batlle de Santa Maria?

Canviaria de lloc la projectada residència de la tercera edat. La casa de cas Metge Rei no va ser construïda per a ser una residència i endemés està mal situada. Tan a prop del camí del cementeri, sembla voler anticipar el futur que els espera als vells. S'hauria de construir la residència a un lloc ben assolellat, amb jardins i aire pur, cara a la muntanya. Naturalment hi juguen les limitacions econòmiques...

- Tu hi aniries, a la residència de Cas Metge Rei a passa les velleses?

És mal de dir ara, però crec que no.

- Què més trobes que hauria de canviar al poble?

L'edifici municipal també està mal situat. I mirau que vos dic: jo ja som vell, però voltros els joves veureu aquest monstre tirat a baix, perquè una obra així no pot perdurar.

- Què hi sobra a Santa Maria?

Lladres. Darrerament n'hi ha molts. Potser és que a l'estiu fugen de la pressió policial de Ciutat.

- Què et sembla bé de la gestió municipal?

Les festes patronals. Són les que més convenen. Si començassin a dur en Julio Iglesias o altra gent important hi començaria a haver bregues i guinavetades.

- Parlem una mica de tu. Recordes alguna anècdota de quan eres al·lot?

Quan tenia tretze anys, això era l'any 50, ens exigien el carnet d'estudis primaris per anar a fer feina a

Ciutat. Les forces vives del poble, és a dir el batlle, el capellà, etc, etc, ens feien un examen per obtenir-lo. Record que després que jo contestàs unes quantes preguntes Don Miquel Rosselló (saps que són vius, els capellans!) em va demanar si hi havia justícia. Jo vaig contestar que sí, perquè hi havia jutjats. Llavors ell em va replicar: «Beneit! No n'hi ha, de justícia, perquè el més ric sempre guanya al pobre».

- Mecànic de motocicletes. Per què?

Perquè m'agrada. Vaig començar de ferrer, vaig fer uns anys de feina a Ciutat, i el dia 23 de Març de 1.961 vaig obrir el taller que tenc actualment a la carretera. N'hi havia que es pensaven que em moriria de fam i el dia que vaig obrir ja tenia 700 clients.

- En què creus?

Una vegada va venir al taller un professor de la Universitat de Califòrnia i em va dir: «Himne i bandera no fan una nació. Tampoc no fan una nació pares, fills ni germans. La meua nació la formen els qui es captenen bé amb mi.» Aleshores jo em pensava que aquell home em donava mals consells, però amb els anys he vist que tenia raó. Tots som com una llimona: quan ens han sucut la darrera gota ens foten una puntada de peu. El meu millor amic és un ca que nom Tom.

- D'on neix la teva inquietud?

Del diàleg. La cosa més important és xerrar amb la

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

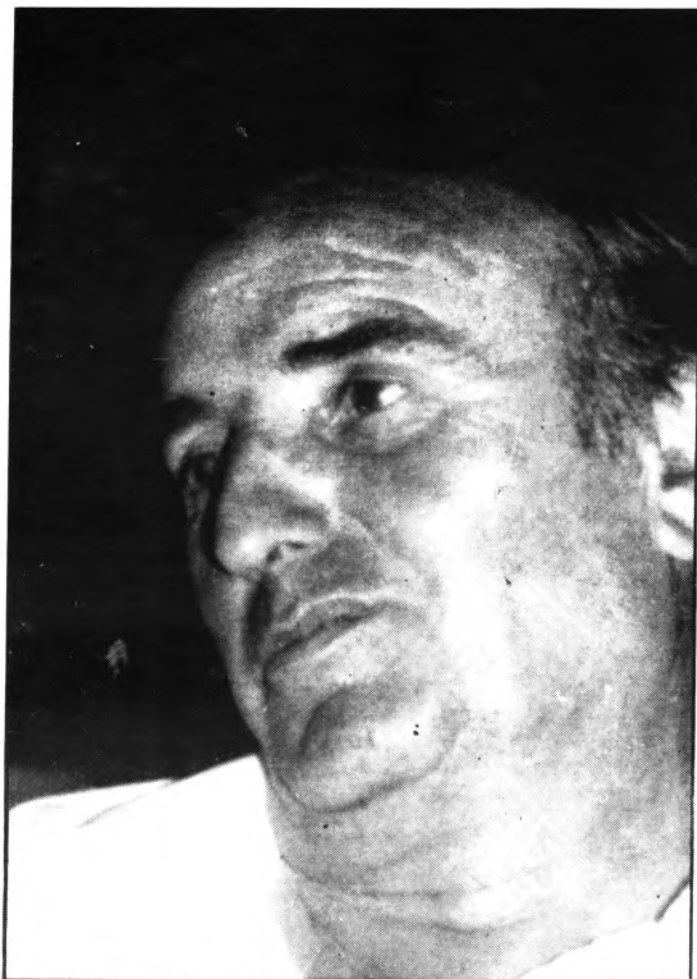
Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

APRENEU KARATE

CLUB CA'N BRAHÓ

A l' Edifici Municipal
Dilluns i Divendres
de les 18 a les 19 h.
1.000 Ptes. mensuals

«El temps val més que l'or, perquè amb or no es troba temps, i amb temps es pot trobar or»

gent. Jo sempre procur encetar el diàleg i faig preguntes, tota casta de preguntes. Els més equilibrats em contesten, els nous rics s'empipen.

- Al teu taller hi vénen molts de joves. Què en penses?

Els joves són intel·ligents, però necessiten bons educa-

dors. Jo de bades els faig sermons de que no corrin massa amb les motos però és inútil, tots van nafrats o fregats. Em sembla que el millor consell

que es pot donar als joves és aquest: Recordau que algun dia vos diran que el temps és or, però el temps és temps i val més que l'or, perquè amb or no es troba temps i amb temps es pot trobar or.

- Què és allò que més et molesta?

La injustícia. I el renou dels motors i el de les persones que xerren massa fort.

- Què és allò que més t'agrada?

Aixecar-me un matí de primavera i sobretot escoltar l'aigua del ploure que va a parar a dins la cisterna.

- Vas a missa?

M'agrada anar a escoltar misses cantades els diumenges a la Seu o a Sant Francesc. A Santa Maria no m'agrada anar-hi a missa perquè em pega son.

- Què t'hauria agradat ser?

Pilot d'aviació. Ara m'has de demanar quins cantants m'agraden més.

- Quins cantants t'agraden més?

De dones na Berta Streisand; i d'homes el Michael Jackson. Supòs que aquesta elecció agradarà als joves, convé dur-se bé amb la clientela.

- Un darrer consell.

Homes aptes pel treball i amb voluntat de fer-lo són la riquesa d'una nació.

- Molt bé. Gràcies per concedir-nos l'entrevista.

Un moment! Jo la vull cobrar!

- I ara! Si de cas hauries de pagar...

Text: J. Serra
Fotos: R. Pizà

Viver HORTUS

La major exposició de Mallorca de plantes ornamentals

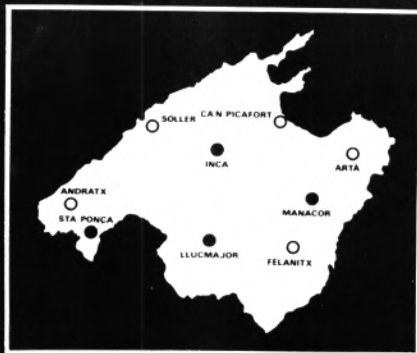
Cami de Coanegra s/n. - Tel. 62 02 79

CAFETERIA

SA PLAÇA

Plaça Nova

EMERGÈNCIES PART FORANA

Servei de Bombers
del Consell Insular de Mallorca

● Parc principal

○ Parc auxiliar

amb la meitat
de números
l'ajudem
en la meitat
de temps

ACCIDENTS
INUNDACIONS
RESCATS
INCENDIS

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

A TOTES LES GENERACIONS PRESENTS I FUTURES DE MALLORQUINS

Quan el segle XX s'acosta a la seva fi, Mallorca pateix la culminació del procés de destrucció generalitzada dels espais naturals que se va iniciar amb la irrupció del turisme de masses cap als anys 60. En aquest aspecte, el trànsit d'una abominable dictadura a l'anelhada democràcia (fins i tot amb cotes notables d'autogovern per a les Balears) no ha suposat el canvi substancial que molts havíem somniat.

En efecte, la cega ambició dels promotors d'urbanitzacions troba un aliat inestimable en la manca total d'escrúpols de bona part de la nostra classe governant, sempre disposada a negociar el que sigui.

L'incipient moviment ecologista local, sorgit a començaments dels anys 70 amb la fundació del GOB, amb prou feines ha aconseguit impedir que se duguessin a terme un parell de grans projectes immobiliaris, com els de sa Dragonera, es Trenc i sa Punta de n'Amer.

Un dels espais naturals pels quals els ecologistes mallorquins duen més temps lluitant apassionadament és Mondragó, petit i meravellós conjunt de cales situa al terme de Santanyí, i que constitueix un dels poquíssims redutes del litoral del Llevant de Mallorca en un estat pràcticament virginal.

L'objectiu d'aquest tríptic és divulgar la necessitat de protegir Mondragó, i donar a conèixer per a la història la identitat dels principals culpables de la seva eventual destrucció.

RÈQUIEM PER SA BARCA TRENCADA

De fet, la destrucció ha començat a la zona de Mondragó, concretament a la caleta coneguda amb el nom de sa Barca Trencada: al llarg de 1988, l'empresa Cala Barca S.A. (l'administradora de la qual és **Marta Coloma Coloma**) ha transformat aquest lloc idíl·lic en un nucli urbà més, amb apartaments per a una població de 1.800 persones. L'arquitecte responsable del projecte ha estat **Antoni Gili Perera**. El corresponent Pla Parcial havia estat aprovat l'any 1985, després d'haver rebut el vist i plau del consistori de Santanyí (presidit per **Cosme Adrover Obrador**) i de la Comissió Provincial d'Urbanisme (controlada pel Govern Balear que presideix **Gabriel Cañellas Fons**).

L'audàcia dels promotors ha arribat a l'extrem de desfigurar la pròpia cala a l'objecte d'ampliar la platja, i de tancar amb una paret el vell camí públic d'accés a la cala. En conjunt, la salvatjada perpetrada a sa Barca Trencada és de tal envergadura que ha provocat la indignació fins i tot de molta gent que no s'autoproclama ecologista, especialment entre els habitants de s'Alqueria Blanca.

INDULT PER A MONDRAGÓ!

Emperò no se tracta tan sols de lamentar el trist final de sa Barca Trencada. En el cas de Mondragó, la sentència de mort encara no ha estat executada, i els defensors de la Naturalesa no estam disposats de cap manera a claudicar.

A Mondragó són 4 els Plans Parcial que se tramiten (vegeu al mapa adjunt les taques de sòl urbanitzable). Dos d'aquests plans ja han estat aprovats per l'Ajuntament i la

CPU (la viabilitat legal dels altres dos és dubtosa), i si s'aproven els corresponents projectes d'urbanització, les obres podrien començar ben aviat. L'empresa urbanitzadora denominada **Agroland S.A.**, té com a principal accionista l'alemany **Josef Schörghuber**, industrial cerveser involucrat per la revista *Stern* (número de juliol de 1982) en afers poc clars. L'administrador de l'empresa és **Luis Belart Alberni**, i el tècnic que signa els projectes d'urbanització, l'enginyer **Juan Olabarría Delclaux**. La població que se pretén implantar a Mondragó és superior als 1.500 habitants, i alguns dels edificis atenyrien una alçada de 14 metres.

La lluita per la supervivència de Mondragó se fa particularment difícil per culpa de la defensa aferrissada dels interessos dels promotors que estan fent, d'una banda, el consistori presidit per **Cosme Adrover**, i d'altra, el Govern Balear.

L'existència de corrupció entorn a l'afer Mondragó és gairebé evident, i les sospites van des de la possibilitat que destacades figures de la política balear tinguin interessos directes a la urbanització, fins a intents de suborn a tots els nivells, inclosa la Premsa: en efecte, temps enrere almenys un dels diaris de Palma rebé una important oferta econòmica -que segons el propi diari fou rebutjada- a canvi de silenciar durant una temporada la polèmica sobre la urbanització de Mondragó.

Al Parlament Balear, tres vegades ha estat presentada per part del PSM i del PSOE una proposició de llei per declarar Mondragó com a àrea estrictament protegida, però en cap de les ocasions no ha prosperat: en la primera (Octubre de 1984) els vots contraris del PP (aleshores AP) i **Unió Mallorquina** avortaren la iniciativa; la segona vegada (Març de 1987), l'anticipació de les eleccions impedí la tramitació; i, finalment, davant el tercer intent (Maig de 1988), el Govern de **Gabriel Cañellas** va fer ús (excepcionalment) d'un dret que li atorgà l'Estatut d'Autonomia i vetà la discussió de la llei.

Mondragó és no solament un orgull per als santanyiners i mallorquins que estimam la nostra terra (que cada cop som més), sinó que a més actua com a focus d'atracció per als turistes que fugen del ciment i la massificació imperants a d'altres indrets pròxims. La campanya del GOB en defensa de Mondragó ha obtingut un notable ressò internacional, especialment a la República Federal Alemanya, on el tema ha estat objecte d'extensos reportatges a revistes i documentals de televisió.

Fins que les màquines no prenguin per assalt els pinars i conreus de Mondragó mantindrem l'esperança en el triomf de la raó sobre els miserables interessos d'una minoria.

EL PABORDE D. BARTOMEU JAUME DE L'ARBOÇAR (2)

LES SEVES ACTIVITATS

A l'any 1790 estant a Madrid conegué un sacerdot mallorquí el qual uns anys més tard fou anomenat Bisbe de Mallorca: fou el Rd. D. Bernat Nadal Cresí, natural de Sóller. Va ésser consagrat a aquella capital a l'any 1794, i de seguit anomenà al Sr. Jaume son capellà d'honor. Dia 1 de febrer de l'any següent el Prelat prengué possessor del bisbat mallorquí, i confià a son amic Jaume altres càrrecs de confiança.

La predicació fou altre de les seves afeccions més importants. Era orador fàcil i deixava l'oratori molt satisfet. La seva família ha aconseguit salvar deu dels que deixà escrits, dos dels quals són el panegíric de Santa Margarida, la Patrona de la seva vila natal. Un de tals sermons porta una nota que diu: «Predicat a la parròquia de Santa Maria el dia 10 d'octubre de 1790. És quasi segur que fou el primer que digué dins temple on fou batiat, ja que l'any citat fou el de la seva ordenació sacerdotal.

Quan el Govern de la nació ordenà l'instal·lació de les Cases dels Expòsits, el Sr. Bisbe no vacil·là en confiar al Sr. Jaume l'administració de l'establiment i la seva direcció.

LA REAL CASA D'EXPÒSITS

Se va fundar a Palma l'any 1798. El nostre sacerdot,

son director, hi dedicà tota la seva activitat, que fou la més destacada faceta de la seva vida. L'historiador de tal establiment -que seguim en aquest resum- que fou el Rt. D. Bartomeu Cortès, en la seva notable obra «La Reial Casa d'Expòsits», fa detallat estudi i complit elogi del fundador. Com detall cal destacar el cas que durant el primer semestre de l'any de la fundació, de 95 acollits a l'Hospital General, solsment 29 s'alliberaren de la mort. En canvi al fer-se càrrec dels expòsits el senyor Jaume, des del primer de juliol fins el 31 de desembre de l'any 1798, de 87 infants que entraren en la casa, 73 vivien perfectament. Aquest bon resultat era a conseqüència de les «Ordinacions» que el nou administrador havia posades en pràctica, i que les feia complir en tot rigor i esment. En el transcurs dels 27 anys que la casa d'Expòsits estigué baix el seu govern, les dificultats, sobretot les econòmiques, foren moltes i fins la incomprensió de molts que per que se tractava d'un establiment d'infants desamparats, que millor haguera estat que l'ajudassin, amargaren sempre la vida del bon sacerdot director. Quan se veia molt apurat acudia al don Andrés Verd 110 libras cada mes, y le digo que dé a Ud la mesada de octubre y la de noviembre, que tenía yo destinadas para hacerme un poco de ropa de invierno, de la cual carezco absolutamente». Tan admirable carta posa de manifest el cor caritatiu d'aquell insigne Prelat, que tan s'havia distinguit quan presidia les Corts

PERRUQUERIA MIQUEL SASTRE

MODA DEL CABELL
DISTINCIÓ I ELEGÀNCIA
NOVES TÈCNIQUES I TENDÈNCIES
QUALITAT I PROFESSIONALITAT EN SISTEMES
D'ALLISAR O MOTLEJAR EL CABELL

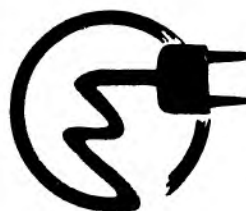
DIAGNÒSTICS I TRACTAMENTS CAPILARS

Miquel Sastre, perruquer
diplomat cosmetologia

Bisbe Perelló, 4

SANTA MARIA

JOAN FORTEZA CAMPINS

Instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
bombes submergides

Carrer Bartomeu Pasqual, 4 A - Tel. 62 09 39

prelat, son amic, el Sr. Salvà, el qual l'ajudà sempre fins a sacrificar-se. Però així i tot no bastava per sortir endavant. Els senyor Jaume donava del seu patrimoni tot el que podia, però sempre l'augment d'infants que creixia cada any, les necessitats eren penoses de cada vegada més.

A l'any 1800 el senyor Jaume fou anomenat per S.M. el Rei, a proposta del Bisbe, per càrrec de Paborbe de la Seu Mallorquina. Amb dit anomenat que li proporcionava nous augments pecuniaris, tot ho destinà per la casa d'expòsits, però com que no bastava va idear acudir a altres medis per recollir diners. Ben clar ho expressà el senyor Bisbe amb una certificació que escrigué: «Que a más de no haber percibido el Sr. Jaume renta alguna de su empleo de administración, ha invertido e invierte todos sus caudales en beneficio de los mismos expósitos». Per tant la dedicació a l'obra de beneficiència per part del Sr. Jaume, va ésser plena i entusiasta.

Per que els acollits a la Real Casa d'Expòsits tenguessen millor existència, els traslladà a un edifici situat a la barriada de la Calatrava, a on passà a viure l'administrador per millor atendre aquella infància desgraciada. També al observar que els al·lots acollits l'Hospital General, anomenats «al·lots de la Sang», que els deixaven jugar pels carrers, llogà un pis de la casa que tenia a la Calatrava a on instal·là uns tallers per fer teles o robes. Els recollia i allà els ensenyaven l'art i ofici de teixidors. Als que no servien per tals menesters, procurava cercar-los emplei per aprenents a altres tallers o botigues. De tal manera aconseguia redimir-los per que fossen homes honrats i de profit.

Però lo cert era que el que gastava era important de cada any més. A l'any 1800 la Casa d'Expòsits tenia contractades 350 dides, per que a aquell temps eren indispensables pels primers temps dels acollits.

El Bisbe seguia essent el millor protector, i ocorregué que una vegada que estava passant una temporada a la seva vila natal, Sóller, escrigué una carta al senyor Jaume, Paborbe, contestant altre de dit administrador, molt apremiant demanant-li ajuda, li deia: «Sea cual fuere el estado de esa Casa, peor es el que me tiene a mí el Rey. De los diezmos de Verdes que me entrega

de Càdiz l'any 1812, i ara al Rei que tornava ésser absolutista deixava de la mà als lliberals.

LA RIFA DELS EXPÒSITS

Apremiat el senyor Jaume per les necessitats, va idear un pla de loteria per l'obra benèfica. A 1805 el rey Carlos IV se dignà aprovar-lo. Aquell joc, que la gent li deia «Sa loteria dels expòsits» se va fer molt popular. Fou un reforç considerable durant bastants d'anys. Amb aquell reforç pogué el senyor Jaume dur a bon terme el somni que feia ja molts anys acariciava: la compra d'un gran edifici per nova Casa dels Expòsits, perquè la que tenia havia tornada petita. A aquells dies estava en venda les «cases majors» de l'honor Antoni Ferrer i Thomàs, situades al carrer dels Oms. Les comprà el senyor Jaume per 2.300 lliures. Dit edifici, amb un hort i altres dependències que també pogué adquirir, formaren la residència dels infants abandonats pels seus pares, i que arribà amb els anys següents amb moltes reformes, fins als nostres dies. Fa uns anys que fou esbucada i venut el seu solar.

Així mateix en la nova casa molt confortable, passà l'administrador nous treballs per poder mantenir els acollits. La rifa va anar mancabant per la competència d'altres loteries clandestines i que no pagaven els impostos al Govern, com estaven obligades, i que no podia deixar de satisfer el senyor Jaume. Passaren els anys i aquell benemèrit administrador vegué consumint son patrimoni particular. Presentà varies vegades la renúncia del càrrec que el bisbe no li admeté. El senyor Mn. Bartomeu Coriès diu en l'obra que escrigué: «El referit administrador, fill d'una família potent i noble de la pagesia, qui amb llarguesa fora mida havia colades i fuses dins la Casa les rendes i fruits de la seva prebenda, i que acreditava contra la mateixa 3,573 lliures, es veu en el cas d'haver-se de mantenir d'una recció que li passava -no sé si per caritat o entre la paga- el refetó del convent del Carme, d'aquesta Ciutat».

Finalment el nou bisbe valejo, admeté la renúncia al senyor Jaume, i anomenà un substitut, el 16 d'agost de 1624.

Andreu Bestard Mas

Estudi
fotogràfic

Llorenç

Frontera

Plaça Hostals, 44
SANTA MARIA DEL CAMÍ

Tel. 14 00 52

llegiu i anunciau-vos
a:

coanegra

FUTBOL: EQUIP AMATEUR A SEGONA!!

Cinc a zero, ni més ni manco, va perdre el Ferriolense davant el Santa Maria. L'equip Santamarier havia de menester imperiosament guanyar per quatre a zero davant el Ferriolense, ja que al partit d'anada de la lligueta d'ascens havia perdut per tres a zero. Degut a la igualtat de punts entre els Valldemossa Atco., Ferriolense i Santa Maria, el segon equip que havia d'acompanyar al Valldemossa a Segona Regional havia de guanyar pel coeficient de gols directe.

En un sensacional partit, el Santa Maria, va aconseguir l'ascens directe al guanyar per cinc a zero. Un partit per la història, ja que si no recordam malament, en tota la història del club mai s'havia pujat de categoria directament. Sols un any i degut a la reestructura de les categories superiors, el Santa Maria va poder pujar de categoria, i jugar bastants d'anys a Segona Regional, fins que malauradament va perdre la mateixa, jugant tres anys a Tercera, i finalment i després de fer la millor campanya que es recorda, de la mà d'en Toni Noguera, president; Juan Sedeño, entrenador; la totalitat de la

Plantilla i tota la directiva, s'ha aconseguit pujar novament a Segona Regional, categoria que la propera temporada es tractarà de superar, ja que el nivell que hi ha hagut aquest any a la mateixa ha estat bastant baixa. L'equip de Santa Maria, no té una plantilla sobradament tècnica, però els seus components es prenen la tasca en sèrio. Formen una pinya humana i quasi bé mai hi sol haver problemes entre ells. Els qui els vulgui veure entrenar i preparar la pretemporada, pot anar a la Platja de Ca'n Pere Antoni de Palma a partir de les vuit i mitja del vespre i podrà comprovar que el que deim no es farsa ni molt menys. Corren i corren per damunt l'arena per posar la musculatura a punt, i agafar la forma física necessària per poder afrontar la propera temporada amb garanties d'èxit i amb molta d'il·lusió.

Tot el que han aconseguit aquests al·lots, residents tots a Santa Maria, ho tenen ben merescut. Ho han treballat de valent.

Mai se m'oblidarà quan l'àrbitre del partit contra el Son Ferriol va tocar el final del mateix. Se'ns posaren els pels de punta quan el públic reclamà els jugadors al mig del camp perquè saludassin. L'ovació va ésser del més emocionant que es puguin imaginar.

Després hi va haver dutxa de xampany per tothom; jugadors, president, entrenador, varen rebre «xampanyades» de bon de veres. Per acabar la jornada, el president va convidar a tota la plantilla a sopar per celebrar l'ascens. No era per menys; tot l'esforç duit durant tota la temporada havia valgut la pena.

Després de tres anys d'intentar-ho, ho havien aconseguit. Pujar l'equip a Segona Regional. Aquest any i següent la mateixa línia, es podria assegurar que es farà aprop per pujar a Primera. Seria històric, ja que l'equip de Santa Maria, mai ha estat dins aquesta categoria. No és tirar les campanes al vol, però pens que podria ésser possible vists els aconeixements i la feina feta la temporada que fa poc ha acabat.

XISCO

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

**BAR
SANTA
MARIA**

**CARRER
LLARG**

**SERVEI DE
BARBACOA**

**CONILL TORRAT
VARIATS
«PERROS»
HAMBURGUESES**

Serveis
J.G. Oliver

**FONTANERIA - CALEFACCIÓ
PISCINES - ESTUFES**

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 86
Tel. 62 12 64 - Particular 62 13 36

SOPAR DE FI DE TEMPORADA

Com és habitual des que en Toni Noguera i la seva Directiva varen agafar les riendes del Club, es va celebrar el sopar de fi de temporada, aquest any a Son Amar. La festa fou molt agradable, hi hagué trofeus per tots els col·laboradors, jugadors, entrenadors, i es resaltà l'ascens de l'equip Amateur. Com cada any, es va convidar al Batle del nostre poble, el qual va dir unes paraules als presents, destacant la gran tasca feta per l'equip Amateur, difícilment igualable, i donant el seu suport perquè la propera temporada les coses vagin sino millor, igual que aquesta, donant igualment tot el suport tant econòmic com humà, que es pugui fer per

part del nostre Consistori com per ell mateix.

Després es passà al menjador, lloc on tots pogueren sopar d'allò millor, com després gaudir d'un bon espectacle.

Un any més ha acabat una temporada futbolística. El president, entrenadors, directius, plantilles i tots els col·laboradors han pogut fer possible que així fos. Sembla ésser que es va per bon camí. Falten pulir uns quants detalls, cosa lògica; Els equips inferiors estan fent un paper digne dins les seves possibilitats. Tal vegada falla dins l'engranatge l'equip Juvenil. Esperam que es resolguin aviat els problemes que fa

uns anys pateix aquest equip. L'equip Amateur ha pujat de Categoria. L'any que ve es pot repetir. El futbol al nostre poble pareix que d'una vegada per totes ha agafat el bon camí. L'aficionat respon més que els últims anys i tot pareix que va encarrilat d'una manera que fa pensar que finalment arribarà a bon port.

Esper que no es trenqui la ratxa i que tot segueixi com aquest any; i, per què no? que es pugui millorar.

Xisco

BALESA

AGRUPACIÓN BALEAR, S.A.

* TROSSEJADORA DE GARROVES * ADOBS
* PRODUCTES AGRÍCOLES

VOS OFERIM ELS NOUS PRODUCTES:
Inscticides, raticides, fungicides
i complements per al camp

**VENDA AL DETALL
A PREUS DE MAJORISTA**

Carretera Palma - Inca, Km. 13,800
Tel. 62 03 50
Santa Maria del Camí

**PUBLICACIÓ MENSUAL
DEL O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ**

**DEPÓSIT LEGAL
P.M. 381-1981**

EDITA
Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ
Bernat Calafat Vich
Pere Josep Calafat Vich
Magdalena Canyelles Ferrer
Ramón Canyelles Canyelles
Mateu Morro Marce
Rafel Pizà Ordinas
Joan Serra Mercadal
Mateu Vich Coll

COL·LABOREN
Maria Amengual
Andreu Bestard
Xisco Grimalt
G.O.B.

PORTADA
Fotografia de Rafel Pizà

**REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT**
Batle Bartomeu Simonet, 5
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A
Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles publicats en aquesta revista
sols expressen l'opinió dels seus
autors.

ENTRE FOGONS

Per aquest número, hem anat a cercar a una persona prou coneguda per la seves paelles i els variats. Es tracta de na Maria Dolç, sa madona de Ca'n Carol. Ens ha dedicat una estona del seu temps per explicar-nos aquestes dues receptes.

DÉNTOL A LA MARINERA

Ingredients per 4 persones:

- 1 kg. de déntol
- 1 kg. de patates
- 1 manat de julivert
- 1 manat de bledes o espinacs
- 1 manat de cebes tendres
- 3 ó 4 alls
- tomàtiga
- panses i pinyons
- un tasset de vi sec
- llimona
- oli, sal, pebre bo, pebre vermell

PREPARACIÓ:

Se fa el peix net i s'adoba amb sal, pebre bo, pebre vermell i llimona, es fan un parell de talls damunt el peix i dins cada un s'hi posa una tallada de llimona, el deixam amb adob d'una a dues hores.

Tallam les patates a tallades rodones gruixadetes i les fregim un poc. Les

col·locam dins una rostidora, successivament hi col·locam a damunt el peix i la verdura tallada petita trempada amb les espícies. Amb les verdures hi mesclam les panses i els pinyons, un raig d'oli, i un tasset de vi sec. Per adornar per damunt hi posam tallades de tomàtiga i galleta picada. El posam dins el forn per espai d'una hora.

PLÀTANS A LA CREMA

Ingredients:

- 1 ou
- un poc de farina
- un poc de llevat en pols
- un poc de sifon
- plàtans
- natilles

PREPARACIÓ:

Es fa una pasta ben clara amb l'ou, la farina, el llevat i el sifon. Se xapen els plàtans de per llarg, s'arrebossen amb la pasta i es fregeixen amb molt d'oli.

Els col·locam dins una palangana fonda, hi posam la crema de natilles que abans haurem preparat, i quan sigui fred, el posam dins la gelera. A l'hora de servir-ho ho adornam amb sucre cremada.

M.C.